

Astrīda Nikitova

03.08.1935. – 11.08.2019.

Neilgi pēc savas 84.dzimšanas dienas un īsi pirms Astrīdas, Astras godiem, kad dārzos uzzied krāsainās zvaigznītes – asteres, pa Balto zvaigžņu ceļu Mūžībā devusies Staltā un Cēlā Skolotājas Sirds – Astrīda Nikitova.

Meitenei, kura šo pasauli ierauga 1935.gada 3.augustā, šūpulī ielikts vēlējums – visu dzīvi dāvēt savu dvēseles siltumu un gaišumu citiem. Tā arī notika. To sajuta ikviens, kurš savā ceļā satika Astrīdu Nikitovu, bija kopā īsāku vai garāku laika sprīdi ar latviešu valodas un literatūras skolotāju direktora vietnieci – ārpusskolas un ārpusklases audzināšanas darba organizatori un Līvānu 1.vidusskolas direktori.

Dzīves sākumā Laiks pret Astrīdu nebija laipns – kad lemts Astrīdai piedzimt, ilgi vēl bija jādzīvo līdz kara nestajām sekām. Māmiņa Anna savas meitīņas – Astrīdu un Valdu – audzināja viena pati, jo tētis Voldemārs 1941.gada 23. jūnijā tika apcietināts. Astrīdas bērnību un Līvānu skolas gadus par gaišiem un bezrūpīgiem nosaukt nevarēja, jo 1945.gada augustā tika apcietināta arī mamma – tiek liegts arī mātes sirds siltums un padoms. Vecākus reabilitēja tikai pēc 15 gadiem. Astrīdu audzināja tēva māsa Alīda. Skolā tas bija pionieru un komjauniešu laiks. Bet vai bērns domā par politiku? Astrīda bija teicamniece, tomēr daudzus skolas pasākumus apmeklēt viņai bija liegts, jo Astrīda tika uzskatīta par dzimtenes nodevēju meitu... Sirds plīsa pušu meitenei, tas viņu darīja stipru un apņēmīgu. Astrīdai ļoti agri bija jāklūst pieaugušai...

Meitenes sapnis, domājot par nākotnes profesiju, ir kļūt par skolotāju. Astrīda Nikitova dzīves laikā ir atzinusi, ka nemaz nespēj iedomāties būt kas cits, un viņas vārdi – “Tas ir mans mūža aicinājums!” – tik skaisti, tik profesionāli pilnvērtīgi piepildījušies Skolotājas darbībā.

Mācījies Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā, kļuvusi par latviešu valodas skolotāju un savu pirmo darba vietu radusi Pētermuižas septiņgadīgajā skolā. Jaunajai skolotājai tik valdzinoši un ar visu sirds siltumu preti dodoši skan bērnu maģiskie vārdi: “Lūdzu, skolotāj...!” Astrīda ir laimīga savā darba piepildījumā un jau Dubnas astoņgadīgajā skolā viņa ir gan latviešu valodas un literatūras skolotāja, gan 6 gadus arī direktore. Kad skola tika likvidēta, par Astrīdas Nikitovas darba vietu kļuva Līvānu 1.vidusskola. Kāpēc tā? “Citas izvēles man nemaz nebija, jo šeit esmu dzimusi, uzaugusi, mācījusies, tikko bija piedzimis mans jaunākais dēls, un ģimene dzīvoja šeit. Biju priecīga par šādu iespēju strādāt Līvānos,” tā var izlasīt skolotājas atmiņās.

Kopš 1969.gada 1.septembra sākas Astrīdas Nikitovas darba, nesavtības, mīlestības un cieņpilnas atdevības laiks Līvānu 1.vidusskolai, ikvienam skolasbērnam, kolēģiem, tehniskajam personālam, vecākiem. Līdz 1984.gada aprīlim viņa bija arī ārpusskolas un ārpusklases audzināšanas darba organizatore. Nevar nepieminēt Astrīdas Nikitovas atmiņās teikto, kāds tad bija tas laiks: “Šie 15 gadi manā mūžā atmiņā paliks kā “skriešanas” gadi. Mājās gandrīz mani dēli un vīrs neredzēja. Katru sestdienu skolā noteikti bija kāds tematisks vakars, bet svētdienās dažādi rajona un republikas mēroga pasākumi.” Lietpratīga, profesionāla, gudra, atsaucīga, sirsnīga, rāma, toleranta, cēla un sievišķīgi eleganta – tādu Astrīdu atceras kolēģi. Visa skolas saime ir kā cēlās zvaigznes siltās gaismas aptverti, kad 1984.gada aprīlī Astrīda Nikitova sāk vadīt Līvānu 1.vidusskolu un ir direktore līdz 1990.gadam. Bet Astrīda atmiņās pazemīgi un pateicīgi saka: “Skolas vēsture nesākās ar mani. Es saņēmu labiekārtotas skolas telpas, labu skolotāju kolektīvu, skaistām darba un sadzīves tradīcijām bagātu skolas dzīvi.” Tie bija vēl tā sauktie “stagnācijas gadi”, kad arī skola bija pakļauta administratīvi komandējošiem rīkojumiem, kad pedagogi un skolēni nebija paši noteicēji tam, kā un ko darīt. Lai kādi vēsturiski pagriezieni sajundītu skolas un dzīves plūdumu, lai kādi politiskie notikumi, prasības vai politobligātums diktētu direktores un kolektīva ikdienu, pāri visam bija Astrīdas Nikitovas cilvēcība un sirds siltums. Viņa prata būt mierīga, lēnprātīga, savējā un uzticama. To saprata un novērtēja.

Direktore kopā ar skolas kolektīvu padarīja Līvānu 1.vidusskolu par labāko skolu, par galveno uzdevumu uzskatot skolēnu zināšanu un prasmju padziļināšanu, skolas estētiskās vides veidošanu un nodrošināšanu ar bagātīgu mācību tehnisko bāzi – jaunām mēbelēm, tam laikam mūsdienīgiem mācību kabinetiem un tehnoloģijām, lai skolotāji spētu ieinteresēt skolēnus padziļināti apgūt zināšanas. Astrīda Nikitova ļoti lepojās ar skolēnu un pedagogu sasniegumiem. Un tie bija visās jomās – mācību priekšmetu olimpiādēs, mākslinieciskajā pašdarbībā un sportā. Arī Latvijas TV vidusskolēnu erudīcijas konkursā “Aicinām piedalīties!” Vēl tagad direktores rakstītajā var sajust to kūsājošo garu un aizrautību skolā: “Vispilnīgāk atmiņā paliks katra gada augusta dienas. Tas bija karstākais darba laiks, jo bija jāsaņem skola jaunajam mācību gadam. Skolas pieņemšanā piedalījās rajona komisija, kura vērtēja skolas darbu pēc apmēram 50! kritērijiem dažādās skolas darba jomās. Mēs gods godam to izturējām! Visus gadus, kamēr es vadīju skolu, mēs ieguvām 1.vietu skolu sacensībā, sagatavojot to jaunajam mācību gadam.”

Pēdējie direktores darba gadi ienesa jau konkrētas izmaiņas skolas dzīvē. Līvānu 1.vidusskola pirmā Preiļu rajonā ieguva paškontroles skolas statusu, tika pāriets uz 5 dienu darba nedēļu, 40 minūšu ilgu mācību stundu un tika atvērta klase ar humanitāro virzienu. Sākās brīvās un neatkarīgās Latvijas Republikas atjaunošanas periods. Astrīdas Nikitovas atmiņās glītā rokrakstā 1990.gada 20.oktobrī ir ierakstīts novēlējums: “Man gribētos, lai mūsu skolēni to – brīvību un neatkarību – apzinātos, lai viņi kļūtu par zinošiem, gudriem, augsti tikumiskiem cilvēkiem. Šādas iespējas viņiem tiek dotas, jo ar katru jaunu mācību gadu skolā ienāk jaunas darba vēsmas.”

Augusts Astrīdas Nikitovas mūžā ir liktenīgs mēnesis. Augustā atskanēja viņas pirmais kļiedziens pasaulē, kuru viņa tik ļoti mīlēja, augustā tika godāts viņas vārds Astrīda, augusts bija Skolotājas visjaudīgākais darba mēnesis un augustam pieder viņas kā brīnišķīga un sirsnīga cilvēka pēdējais elpas vilciens – 11.augustā Baltajā Mūžībā iemirdzējās kāda dvēsele kā zvaigzne – Staltā un Cēlā Skolotājas Sirds.

Apgaismotais nezina, ka ir apgaismots. Mūsu Astrīda Nikitova ir Gaismā. Līvānu 1.vidusskolas skolotāju, viņas skolasbērnu, darba kolēģu Atmiņu Gaismā.

Cienā, pateicībā un līdzjūtībā – Līvānu 1.vidusskolas saime